

บันทึก

เรื่อง ทหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่
กรณีรัฐวิสาหกิจมีความเห็นแตกต่างจากกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง ได้มีหนังสือด่วนที่สุดที่ กค ๐๕๒๖.๖/๔๘๗๗ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือที่ กฟผ. P๒๑๐๐-MF๓๓/๐๐๙ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๑ ถึงกระทรวงการคลัง แจ้งผลการสอบสวนกรณีรถพาร์มแทรกเตอร์ กฟผ. ๖๕-๐๐๗๒ มีน้ำเข้าเครื่องยนต์ จนเกิดความเสียหายเป็นจำนวนเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท เหตุเกิดเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๐ คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุยานพาหนะของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และผู้จัดการฝ่ายการผลิตเหมืองแม่เมาะทำการแทนผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้พิจารณาวินิจฉัยว่า เหตุที่เกิดขึ้นเป็นความประมาทเลินเล่อและเป็นความผิดครั้งแรกของ นาย ว. พนักงานขับเครื่องจักรกล เห็นควรให้ค่าเสียหายจำนวน ๖๐,๐๐๐ บาท เป็นค่าใช้จ่ายของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และความรับผิดทางแพ่งเป็นอันระงับ

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า ความเสียหายมีสาเหตุจากการกระทำของนาย ว. โดยตรง ถือเป็นความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง นาย ว. จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย และได้แจ้งผลการพิจารณาให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยทราบตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๕๒๖.๖/๒๕๙๒ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๑

ผู้จัดการฝ่ายการผลิตเหมืองแม่เมาะ ทำการแทนผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ได้มีหนังสือที่ กฟผ. P๒๑๐๐-MF๓๓/๑๒๙ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๑ ถึงกรมบัญชีกลาง แจ้งยืนยันความเห็นของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยว่า อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเป็นความประมาทเลินเล่อ และเห็นควรให้ผู้บังคับบัญชาว่ากล่าวตักเตือนนาย ว. เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีต่องให้รับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย

กรมบัญชีกลางได้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้มีมติให้ทหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาดังนี้

๑. กรณีผู้บังคับบัญชา หรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ วินิจฉัยสั่งการให้รัฐวิสาหกิจดังกล่าว ปฏิบัติตามที่เห็นว่าถูกต้องตามข้อ ๑๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีความหมายว่า เมื่อรัฐวิสาหกิจได้รับแจ้งผลการพิจารณาความรับผิดชอบทางแพ่งจากกระทรวงการคลังแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชา หรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุม รัฐวิสาหกิจสั่งการให้รัฐวิสาหกิจดังกล่าวปฏิบัติตามความเห็นของกระทรวงการคลังเท่าที่ กฎหมายหรือระเบียบได้วางไว้ให้กระทำได้ มิใช่ให้รัฐวิสาหกิจพิจารณาวินิจฉัยใหม่ตามที่ เห็นสมควร ใช้หรือไม่

๒. การวินิจฉัยซึ่งแตกต่างไปจากความเห็นของกระทรวงการคลัง จะต้อง วินิจฉัยสั่งการโดยผู้บังคับบัญชา หรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมหน่วยงาน ซึ่งมีอำนาจระดับ เหนือผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ใช้หรือไม่ หากใช่ ในกรณีดังกล่าว ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยหมายถึงผู้ใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ) พิจารณา ข้อหารือของกรมบัญชีกลางประกอบกับคำชี้แจงของผู้แทนกรมบัญชีกลางและผู้แทนการ ไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยแล้วมีความเห็น ดังนี้

ข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้จัดการฝ่ายการผลิตเหมืองแม่เมาะทำการแทน ผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้พิจารณาและวินิจฉัยอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น โดย ผู้จัดการฝ่ายการผลิตเหมืองแม่เมาะได้พิจารณาสั่งการในนามของผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิต แห่งประเทศไทยว่า การกระทำละเมิดของนาย ว. มิได้เกิดจากความประมาทเลินเล่ออย่าง ร้ายแรงและเป็นความผิดครั้งแรก นาย ว. จึงไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่การไฟฟ้าฝ่าย ผลิตแห่งประเทศไทยและได้รายงานให้กระทรวงการคลังทราบ แต่กระทรวงการคลัง พิจารณาแล้วเห็นว่า ความเสียหายที่เกิดขึ้นเกิดจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของ นาย ว. นาย ว. จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และได้ แจ้งความเห็นของกระทรวงการคลังให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (ผู้จัดการฝ่าย การผลิตเหมืองแม่เมาะ) ทราบเพื่อปฏิบัติตามข้อ ๑๘^๑ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

^๑ข้อ ๑๘ เมื่อกระทรวงการคลังพิจารณาเสร็จแล้ว ให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามความเห็น ของกระทรวงการคลังและแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ แต่ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหาย (มีต่อหน้าถัดไป)

ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยโดยผู้จัดการฝ่ายการผลิตเหมืองแม่เมาะยังยืนยันกลับมายังกระทรวงการคลังว่า อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นมิได้เกิดจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง นาย ว. จึงไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย ประเด็นที่จะต้องพิจารณาคือ เมื่อกระทรวงการคลังมีความเห็นแตกต่างไปจากความเห็นของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และได้แจ้งความเห็นให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยทราบ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยจะต้องดำเนินการต่อไปอย่างไร การที่ผู้จัดการฝ่ายการผลิตเหมืองแม่เมาะกระทำการแทนผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยยืนยันความเห็นเดิมของตนเองนั้น เป็นการถูกต้องหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามข้อ ๑๘^๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แยกได้เป็น ๒ กรณี คือ

๑. ในกรณีหน่วยงานของรัฐที่เสียหายเป็นกระทรวง ทบวง กรม และราชการส่วนภูมิภาค เมื่อกระทรวงการคลังมีความเห็นเป็นประการใดแล้วผู้แต่งตั้งต้องมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังและแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

๒. ในกรณีหน่วยงานของรัฐที่เสียหายเป็นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ หากหน่วยงานนั้นยังมีความเห็นแตกต่างไปจากกระทรวงการคลัง หน่วยงานนั้นจะต้องเสนอให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือ

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๑)

เป็นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นวินิจฉัยสั่งการให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวปฏิบัติตามที่เห็นว่าถูกต้อง

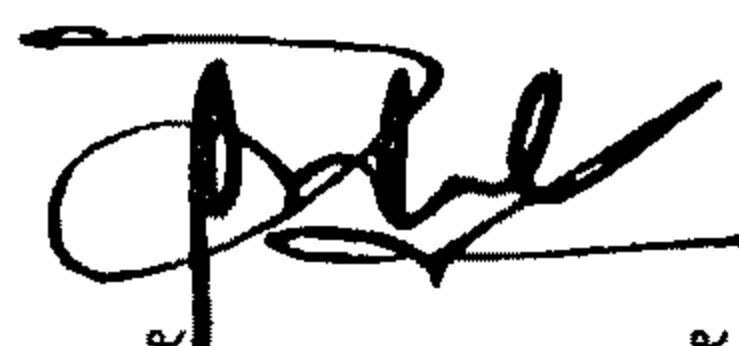
ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายตามวรรคหนึ่งสั่งการตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ให้ผู้แต่งตั้งดำเนินการเพื่อออกคำสั่งให้ชำระค่าสินไหมทดแทนหรือฟ้องคดีต่อศาลอย่าให้ขาดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้แต่งตั้งแจ้งคำสั่งให้ผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนทราบ

^๒โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑), ข้างต้น

ควบคุมหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นวินิจฉัยสั่งการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวปฏิบัติตามที่เห็นว่าถูกต้อง

สำหรับกรณีของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยนั้น หากผู้จัดการฝ่ายการผลิตเหมืองแม่เมาะซึ่งทำการแทนผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยจะยืนยันตามความเห็นเดิมของตนซึ่งแตกต่างจากความเห็นของกระทรวงการคลัง ก็จะต้องส่งความเห็นดังกล่าวให้คณะกรรมการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยวินิจฉัยสั่งการต่อไปตามข้อ ๑๘^๓ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ

อนึ่ง การวินิจฉัยสั่งการที่แตกต่างจากความเห็นของกระทรวงการคลังดังกล่าว หากปรากฏข้อเท็จจริงในภายหลังว่าเป็นการวินิจฉัยสั่งการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเกิดความเสียหายแก่หน่วยงาน ผู้ที่วินิจฉัยสั่งการดังกล่าวจะต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น

(นายอัศวราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๔๒

---

^๓โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น